

Novost v Knjižnici MGL

Filozofija igre in gledališča

Predstavili so tretjo knjigo režiserja in profesorja Mileta Koruna Biti z igro

V foyerju Mestnega gledališča ljubljanskega, polnem znanih osebnosti iz aktualnega gledališkega in medijskega življenja, so včeraj predstavili javnosti 144. zvezek Knjižnice MGL, v katerem je najpomembnejši slovenski gledališki režiser zadnjega pol stoletja in redni univerzitetni profesor na AGRFT Mile Korun po vztrajnem spodbujanju urednice Alje Predan zbral in objavil svoja najnovejša »Razmišljanja o gledališču, o igri in uprizorjanju, o gledalcu in predstavi, o režiserju in igralcu in še o čem« z naslovom *Biti z igro*.

Po prepričanju urednice Alje Predan tretja Korunova knjiga (po delih *Rojevanje predstave*, 1979, in *Režiser in Cankar*, 1997) ni le pomemben dogodek za najvztrajnejšo teatrološko zbirko na Slovenskem, ampak tudi prelomen dosežek za aktualno slovensko in evropsko teatrologijo nasploh. Knjiga režiserjevih najbolj substancialnih razmišljanj o biti igre in gledališča, ki jo je po njenem brez lažne skromnosti mogoče primerjati s podobnimi spisi velikih evropskih gledaliških osebnosti, kot so Peter Brook, Jerzy Grotowski, Eugenio Barba, Krystian Lupa in še kdo, bi si zaslužila čim prej prevod v enega od svetovnih jezikov in ustrežno predstavitev tudi na specializiranem tržišču evropske teatrološke literature.

Dramaturg, kritik in doc. dr. Blaž Lukan je dejal, da gre za knjigo »režiserjevih šepetanj«, pojmovanih tako v pomenu nevsiljivih misli kot tudi dragocenih nasvetov, ki jim kdaj odrešilno prisluhnemo v sili. Avtor spregovori o rojstvu gledališke uprizoritve iz nič, in sicer kot nevedni učenec, mnogovedni učitelj in njen stvarnik obenem. O igri in gledališču se sokratovsko sprašuje ter bralcu ponuja filozofijo igre in gledališča, a tudi filozofijo kot tako. Korunovo neusmiljeno spraševanje o biti gledališča nenehno vodi tudi v poglabljanje njegove lastne zavesti o biti v svetu, tako da pomeni delo tudi vznemirljivo pričevanje njegove lastne navzočnosti v aktualnem času in prostoru. Iz knjige, zgledno »skomponirane« v pet vsebinskih

poglavij (*Vprašanja, Predstava, Gledalec, Režiser, Igralec*), je Lukan izbral in navrgel nekaj avtorjevih značilnih in provokativnih spoznanj, kot so »igra je povesod«, ali »igra določa igralca«, ali »celota je zmeraj izbor«, ali »bistvo stvari je v bistvu nadomestek«, ali »gledališče je gledalčev izum«, ali »da je igralčeva igra resnična, nemara najbolj resnična, tedaj, ko ni občinstva. ... Ko je igra samo igralčeva. Ko je igra za nič.« Po Lukanu se Korunovo razmišljanje o režiserju kot bogu končuje z zanj značilnim dvomom, ki odpira možnosti nadaljnega premišljevanja in zapisovanja za novo knjigo.

Režiser in-ravnatelj SNG Drame Janez Pipan je po treh potovanjih skozi vsebino povzel knjigo kot fraktalno mravljišče oz. žarišče misli, ki bralca vabijo in spodbujajo k novim razmišljanjem. Tudi po njegovem gre za filozofijo gledališke igre, ki je za Koruna bistvo gledališča kot družbenega, estetskega in vsakršnega fenomena. A tudi za fenomenologijo spraševanja o biti in bistvu gledališča, sveta in bivanja nasploh. Gledališče je za avtorja tista pot oz. tisto okno, skozi katero lahko človek uzre bistvo. A ko se mu približa in se resnica razsvetli, se človeku bistvo že tudi ponovno izmakne. Vsakršne definicije se posamezniku nenehoma izmikajo, zato je tudi Korunovo spraševanje samo neprestana vaba, ki srka bralčevo pozornost v labirinte nikoli do konca dostopnega. Po Pipanovem mnenju so tudi v svetu redki režiserji, ki bi bili sposobni distancice in kritične presoje gledališča in

lastnega deleža v njem. Med gledalcem, ki je po Korunu »izumitelj gledališča«, in igralcem, ki ga »igra določa«, se zdi Pipanu režiserjeva vloga po Korunu negotova, zato se sprašuje: »ali je režiser le služabnik biti in ali se ga bit sploh dotakne?«

Avtor Mile Korun se je najprej zahvalil urednici za vztrajno spodbujanje in kreativno sodelovanje pri nastanku knjige ter pripisal zanimivost, vznemirljivost in razburljivost zapisanega predmetu svojega premišljevanja in zapisovanja. Zaradi tega je hvaležen usodi, ki ga je pripeljala v gledališče, kjer je obsojen na »urejanje stvari«, kar je po njegovem princip režije in konstruiranja sveta. Pipanu je avtor priznal, da je režiser med gledalcem in igralcem nekako »izvisel«, a je hkrati opozoril, da režiser in režija nista eno in isto, saj je režija vsebovana že tudi v principu igre. So igralci, ki režiserja sploh ne rabijo, težko bi rekel, da režiser ne potrebuje igralca. Ker gre v knjigi za nekakšna »šepetanja«, so zapisane misli le sugestije bralcu, da tudi sam razmisli o opisanih rečeh.

Avtorjev dolgoletni kritički sopotnik Vasja Predan je v knjigi zaznal med drugim apologijo postliterarnega gledališča na Slovenskem, predstavitev režiserjevega značilnega ustvarjanja v ontološki diferenci oz. nenehnih dihotomijah, sredi katerih je našel ustvarjalno spodbudne in plodne »medprostore«. V epicentru Korunovega gledališča (in knjige) pa sta slej ko prej igralec na odru in gledalec v avditoriju.

SLAVKO PEZDIR

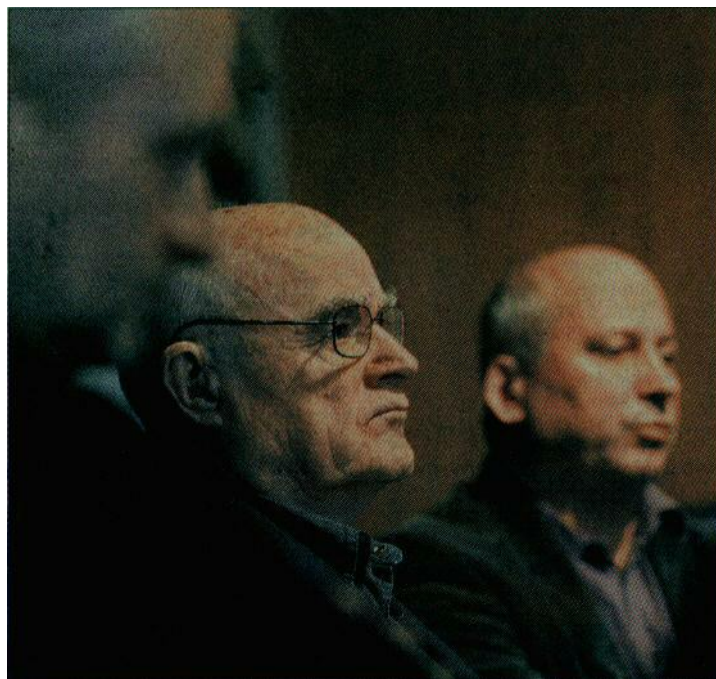
Stran / Page: 23

Doseg / Reach: 194.700

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 350 cm2

2 / 2

BLAŽ LUKAN, MILE KORUN IN JANEZ PIPAN NA VČERAJŠNJI PREDSTAVITVI V MGL